

Beretning

over forslag til folketingsbeslutning om sikring af havekolonier [af Poul Dam m.fl.]

(Afgivet af udvalget om fysisk planlægning den 3. juni 1976).

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i en række møder.

Udvalget har i denne forbindelse drøftet, hvorledes eksisterende kolonihaver kan sikres mod nedlæggelse og oprettelsen af nye havekolonier lettes.

Udvalget finder på baggrund af de oplysninger, man har modtaget fra miljøministeren, at problemerne omkring kolonihaverne er alvorlige. Planstyrelsen har således gennemført en undersøgelse af de eksisterende kolonihavers situation. Undersøgelsen, der er optrykt som bilag 1, belyser kolonihaveområdernes zonestatus, areal, antal parceller, ejerforhold, samt hvorvidt arealet inden for nærmere angivne åremål kan forventes at overgå til anden anvendelse.

Undersøgelsen omfatter 48 kommuner, som tilsammen har ca. 42.000 af landets i alt 45.000 kolonihaver. Undersøgelsen viser bl. a., at 32 pct. af kolonihavearealet ifølge kommunernes byplanmæssige dispositioner forventes at skulle overgå til anden anvendelse, deraf størstedelen inden for 10 år.

På denne baggrund finder udvalget, at spørgsmålet om etableringen af kolonihaveområder nu i højere grad end hidtil må inddrages

i planlægningen. Man er herved opmærksom på, at det i kommuneplanloven er angivet, at kommuneplanernes rammer for indholdet af lokalplaner skal fastsættes med hensyn til behovet for bl. a. kolonihaveområder. Udvalget ser positivt på, at miljøministeriet vil tage de planlægningsmæssige problemer omkring kolonihaverne op i de vejledninger, der udsendes i forbindelse med lovens ikrafttræden, og skal udtrykke håb om, at kommunerne i deres planlægning vil tage disse problemer op.

Udvalget finder det nødvendigt, at der fortsat finder en bred debat sted om kolonihaverne problemer, og man vil også fremover følge disse spørgsmål med interesse. Miljøministeren har over for udvalget oplyst, at det er tanken at søge afholdt et seminar om kolonihaverne problemer med deltagelse af folketingets partier, de berørte ministre, repræsentanter for kommunerne og kolonihaverne m. fl. Udvalget finder det af væsentlig betydning, at man herigennem får en yderligere belysning af kolonihaverne problemer og af statens og kommunernes roller i forbindelse med planlægning og tilvejebringelse af havekolonier. Udvalget lægger vægt på, at seminaret søges afholdt hurtigst muligt i det nye folketingsår 1976-77.

P. u. v.
Ejler Koch,
formand.

Bilag.

Ad forslag til folketingsbeslutning om sikring af havekolonier (B XXXIII).

Spørgsmål 1:

»Udvalget anmoder om en oversigt over de eksisterende havekolonier med oplysning om deres størrelse, ejerforhold og i tilfælde af, at kolonierne ligger på lejet jord, da lejeforholdets varighed (evt. opsigelsesfrister m.v.)«

Svar:

Som nævnt i miljøministeriets foreløbige besvarelse af 15. marts 1976 har besvarelsen af spørgsmålet krævet, at der blev indhentet en række oplysninger hos kommunerne.

Planstyrelsen har i denne anledning foretaget en undersøgelse til belysning af de eksisterende kolonihaveområders zonestatus, areal, antal parceller, ejerforhold, samt hvorvidt arealet inden for nærmere angivne åremål kan forventes at overgå til anden anvendelse.

Undersøgelsen er foretaget ved udsendelse af spørgeskemaer til 48 kommuner med større byområder.

Samtlige kommuner, der omfattes af undersøgelsen, har svaret.

Planstyrelsen har på baggrund af en statistisk bearbejdning af kommunernes besvarelser udarbejdet vedlagte notat af 4. maj 1976.

Notatet indeholder, ud over en samlet opgørelse for alle undersøgelseskommunerne under ét, tillige en særlig opgørelse vedrørende København kommune.

Med udgangspunkt i den foreliggende undersøgelse er det miljøministeriets tanke at søge afholdt et seminar om kolonihavernes problemer med deltagelse af folketingets partier, de berørte ministre, repræsentanter for kommunerne og kolonihaverne m. fl.

Kolonihaveundersøgelsen april 1976.

Spørgeskemaet er udsendt til og besvaret af 48 kommuner med større byområder:

- hovedstadsområdet (Københavns amt og Københavns og Frederiksberg kommuner, i alt 20 kommuner),
- alle kommuner med byer med over 20.000 indb. (23 kommuner),
- derudover kommuner med over 500 kolonihaver ifølge areal- og byggemodningsundersøgelsen 1974 (5 kommuner).

De udspurgte kommuner har ca. 42.000 kolonihaver eller 93 pct. af landets ca. 45.000 kolonihaver, og undersøgelsen må anses for repræsentativ.

Tilvækst.

Kommunerne har ifølge opgørelsen ca. 3.000 flere kolonihaver end opgivet pr. 1. januar 1974. Dette skyldes, at der er oprettet nye kolonihaver, hovedsageligt i landzonen, men der er desuden medregnet et antal nyttehaver uden bebyggelse, som ikke indgik i 1974-undersøgelsen.

Geografisk fordeling.

Kolonihaverne er især knyttet til de større byer. Hovedstadsområdet har alene godt 50 pct. eller 20.000 kolonihaver, hvoraf en tredjedel ligger i Københavns kommune. Andre 22 pct. ligger i Odense, Århus og Ålborg.

De ca. 42.000 koloni- og nyttehaver, som indgår i undersøgelsen, er fordelt på ca. 400 havekolonier, som i alt udgør ca. 2.180 ha.

42 pct. af kolonihaverne ligger i byzone, 58 pct. i landzone.

Ejerforhold.

Staten ejer 19 pct. af kolonihavearealet, kommunerne 60 pct., kolonihaveforeninger 14 pct. og private 7 pct. Almennyttige boligselskaber ejer kun et enkelt areal.

Statsarealer udlejet til kolonihaveformål udgør i alt 411 ha. Deraf ejes størstedelen af jordlovsudvalget, som ifølge tidligere oplysninger har udlejet ca. 350 ha til kolonihaveforbundet.

Forventede nedlæggelser.

32 pct. af kolonihavearealet (ca. 15.000 kolonihaver) forventes ifølge kommunernes byplanmæssige dispositioner at skulle overgå til anden anvendelse, deraf størstedelen inden for 10 år. Fire femtedele af de truede kolonihaver ligger i byzone.

De øvrige 68 pct. af arealet (ca. 27.000 kolonihaver), hvoraf tre fjerdedele ligger i landzone, påregnes opretholdt til kolonihaveformål. Der er således en klar tendens til, at kolonihaverne rykker uden for byzonerne i større afstand fra brugernes boliger.

Af de truede kolonihavearealer ejer stat og kommuner 68 pct. (henholdsvis 8 og 60 pct.), kolonihaveforeninger 19 pct. og private 13 pct.

Af de arealer, som ikke forventes nedlagt, ejer stat og kommuner 84 pct. (henholdsvis 24 pct. og 60 pct.), kolonihaveforeninger 12 pct. og private 4 pct. Arealerne ligger i mange tilfælde inden for områder, som er udlagt til offentlige formål.

Lejemålenes varighed.

Lejemålenes varighed varierer stærkt, fra få måneder – i enkelte tilfælde gælder øjeblikkelig opsigelsesfrist – til 50 år og derover. Flere lejemål løber til langt ind i næste århundrede. En dækkende statistik kan ikke opstilles, da Københavns kommune først på et senere tidspunkt kan give oplysninger om lejemål m. v.

Kolonihaveforhold i Københavns kommune.

København er den kommune, som har flest kolonihaver, 85 havekolonier med i alt ca. 7.200 kolonihaver ifølge kommunens besvarelse, svarende til 17 pct. af undersøgelsens kolonihaver. De ligger alle i byzone.

Af det samlede kolonihaveareal på 235 ha ejer staten 6 pct. (DSB, Statens Åndssvagesorg, m. v.), kommunen 68 pct., kolonihaveforeninger 23 pct. og private 3 pct. (A. P. Møller, F. L. Smidth).

Ca. 90 pct. af kolonihavearealet (6.400 haver) formodes at skulle overgå til anden an-

vendelse. Kommunen har ikke set sig i stand til at besvare spørgsmålet om forventet tidspunkt, da de byplanmæssige forhold for mange områder ikke er afklaret. Alle statsejede og private arealer forventes at overgå til anden anvendelse, medmindre ejerne selv opretholder anvendelsen til kolonihaveformål, det samme gælder 89 pct. af kommunens arealer og 87 pct. af arealerne ejet af kolonihaveforeninger.

Kommunen har i sin besvarelse henledt opmærksomheden på, at de nuværende haveområder næsten alle er beliggende på arealer,

hvor der på det tidspunkt, da haveforeningerne blev etableret, ikke var mulighed for en endelig bebyggelse.

Af de 10 pct. af kolonihavearealet, som forventes opretholdt, ejes godt to tredjedele af Københavns kommune, resten af kolonihaveforeninger. Arealerne er for de flestes vedkommende beliggende på arealer, der ved byplanvedtægt er fastlagt til offentlige formål, derunder permanent kolonihavepark. Enkelte kolonihaver er beliggende i parkarealer eller på arealer, som er underkastet naturfredning.